

<https://doi.org/10.15407/rksu.36.183>

УДК 027.54(477-25)НБУВІР:025.17]:332.22(438)"1367"(088.4)

Тимур Горбач, кандидат історичних наук,
старший науковий співробітник відділу джерелознавства
Інституту рукопису, Національна бібліотека України
імені В.І. Вернадського (Київ, Україна)
ORCID: 0000-0002-2769-5768
E-mail: tymur.horbach@gmail.com

МАЛОВІДОМИЙ ДОКУМЕНТ КАЗИМИРА III ВІД 1367 РОКУ ПРО ЗАТВЕРДЖЕННЯ КУПІВЛІ ОТТО ПІЛЕЦЬКИМ ДВОХ СІЛ ПОБЛИЗУ ЛАНЦУТА

Мета роботи. Дослідити та опублікувати текст маловідомого документа Казимира III від 1367 р. про затвердження купівлі старостою Руської землі Отто Пілецьким двох сіл в околицях міста Ланцут у братів Останка та Дершняка з Ожовичів. Розкрити обставини проведеної трансакції та біограми її учасників. **Методологія.** Для підготовки вступної статті, що ґрунтується на синергії відомостей, почерпнутих з публікованого документа та вже відкритих джерел, використано загальноісторичні методи дослідження, передусім хронологічний, історико-системний, ретроспективний та метод компаративістики. Спробу реконструкції біографічних портретів контрагентів та їхнього оточення здійснено за допомогою просопографічного методу. Під час опрацювання тексту документа застосовано палеографічний та дескриптивний методи. **Наукова новизна.** До наукового обігу введено раніше не публікований актовий документ 1367 р. з історії земельних відносин у Руській землі за правління Казимира III. Уперше опубліковано текст королівського документа із супровідним коментарем до нього. **Висновки.** 11 лютого 1367 р. канцелярія Казимира III на прохання двох русинів, братів Останка і Дершняка з Ожовичів, видала документ, яким польський король затвердив угоду про продаж ними

Цитування: Горбач Т. Маловідомий документ Казимира III від 1367 року про затвердження купівлі Отто Пілецьким двох сіл поблизу Ланцута. *Рукописна та книжкова спадщина України*. 2025. № 1 (36). С. 183—198. <https://doi.org/10.15407/rksu.36.183>

© Видавець ВД «Академперіодика» НАН України, 2025. Стаття опублікована за умовами відкритого доступу за ліцензією CC BY-NC-ND (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>)

руському старості Отто Пілецькому сіл Косина і Микуличі за 200 кіп богемських грошів польської лічби. Зміст документа відкриває імена досі невідомих представників руської знаті, а також надає цінні відомості про початки формування ланцутських володінь роду Пілецьких.

Ключові слова: Казимир III, Отто з Пільчі, Русь, Ланцут, руська знать, дипломатика.

Актуальність теми дослідження. Уведення до наукового обігу нових джерел закладає перспективи для подальших досліджень пов'язаних з ними тем, а тому є одним з головних завдань історичної науки.

Значення публікованого документа є важливим одразу з кількох причин. Передусім він слугує цінним джерелом до історії суспільно-господарських відносин та обігу земельної власності в Руській землі за часів короля Казимира III. Документ проливає додаткове світло на історію формування ланцутських володінь Отто з Пільчі та на час появи самого Ланцута. Окрім того, подані у ньому відомості розширюють наші знання про руську знать Перемишльської землі, почасти відкриваючи імена невідомих до сьогодні представників цієї спільноти. Зрештою, сам собою документ збагачує дипломатарій Казимира III та доповнює маршрут королівських подорожей за 1367 р.

Аналіз досліджень і публікацій. Оригінал документа не зберігся, а його зміст відомий за двома копіями, що походять із середини XVI ст. Незважаючи на це, автентичність документа не викликає сумнівів: будова формуляра і клаузул є типовою для канцелярії Казимира III; час та місце здійснення правочину (11 лютого 1367 р. — Ланцут) не суперечать ітінерарію короля (3 і 4 лютого — Львів; 15 лютого — Беч [29, s. 199]); свідки документа відповідають своєму часові [пор.: 35, № 797]. Одна з копій документа міститься у книзі Переворського земського суду, до якої його було облятовано 18 травня 1557 р. за поданням шляхетного Фелікса Зимницького (*Felicem Zymnyczky*) [16, с. 652—653]. У поясненні до обляти зазначено кілька важливих деталей про зовнішні атрибути представленого документа: він був писаний на пергамені й скріплений підвішеною на червоному шовковому шнурку (*in rubea zona sericea*) печаткою короля Казимира [16, с. 652]. Окрім того, переписуючи текст документа, писар увиразнив першу літеру «І» клаузули інвокації («*In nomine Domini amen*»), зобразивши її у вигляді ініціалу, що може вказувати на його ймовірну присутність в оригіналі. Копію в Центральному державному історичному архіві України у Львові (далі — ЦДІАЛ України) віднайшов Здзислав Будзинський. Проте дослідник лише повідомив про місце зберігання джерела, не подавши його докладного опису [25, s. 220, przyp. 11].

Іншу копію вміщено у транссумпті Сигізмунда II Августа, що виданий у Петркові 16 грудня 1558 р. [15]. Транссумпт писаний на пергамені й скріплений великою коронною печаткою. У ньому Сигізмунд II Август за-свідчує представлений від імені шляхетного Андрія Зимницького (*Andreae*

Zimniczki) пергаменний документ Казимира III, яким він затверджує продаж Останком і Дершняком з Ожовичів сіл Косина і Микуличі Отто Пілецькому. Ще на початку XX ст. з текстом транссумпта працював директор Київського архіву давніх актів Іван Михайлович Каманін. Він же виготовив рукописний список цього документа, вказавши місцем його зберігання «Архів Київської археографічної комісії № 72» [3, арк. 277 зв.]. У 1923 р. за постановою Академії наук зібрані Комісією матеріали увійшли до зібрання Центрального архіву давніх актів у Києві, фонди якого після 1944 р. приєднано до складу Центрального державного історичного архіву УРСР (тепер — Центральний державний історичний архів України в Києві; далі — ЦДІАК України) [13, с. 147; 17, с. 4]. У 1971 р. вийшов друком каталог документів Київської археографічної комісії, де подано регестовий опис документа Сигізмунда II Августа і транссумованого в ньому документа Казимира III [4, № 34].

До змісту документа зверталися також Даріуш Карчевський¹ [32, s. 586], Гжегож Клебович [34, s. 120, 242, 275, 293], Свен Ярос [30, S. 346] та Маріан Вольський [46, s. 149, przyp. 8], але ґрунтовано не досліджували його. Вочевидь, зовсім не знав про існування документа укладач ітінерарію Казимира III Антоній Гонсьоровський, який ані словом не обмовився про нього у своїй праці [29, s. 199].

Дотепер текст документа жодного разу не публікувався, а сам він залишається маловідомим у наукових колах.

Мета роботи полягає в ознайомленні наукової спільноти зі змістом неопублікованого документа Казимира III про затвердження купівлі старостою Руської землі Отто Пілецьким двох сіл (Косини та Микуличів) у братів Останка і Дершняка з Ожовичів, що є цінним джерелом до історії земельних відносин на Русі. Автор статті також поставив за мету представити читачеві короткі біографи та генеалогічні замітки про учасників угоди.

Виклад основного матеріалу. 11 лютого 1367 р. у Ланцуті король Польщі Казимир III на прохання двох русинів, рідних братів Останка (*Ostanko*) і Дершняка (*Derssniak*), дідичів з Ожовичів (*haeredes de Orzowicze*), видав документ, яким затвердив угоду про продаж братами за 200 кіп богемських грошів польської лічби, по 60 грошів у кожній копі, їхніх спадкових володінь — сіл Косина (*Kossina / Cossina*) та Микуличі (*Mikulicze*) «знатному й опоясаному рицарю» пану Отто, дідичу з Пільчі, старості Руської землі [див. документ].

Отто з Пільчі — постать добре відома в історії Русі, з якою він пов'язав значну частину свого життя. Походив зі Старої Пільчі, що, принаймні з останньої чверті XIII ст., була фамільним гніздом його предків

¹ Автор чомусь датував документ 10 лютого, тобто днем, на який припадає свято бл. Схоластики, хоча у клаузулі датації зазначено, що він виданий наступного дня після цього свята (*in crastino beatae Scholasticae virginis et martiris gloriosae*), а отже — 11 лютого.

[28, s. 346] — представників родової спільноти «Топор». Сам Отто користувався печаткою із цим гербом.

Кар'єрний зліт Отто з Пільчі розпочався після чергового завойовницького походу Казимира III в Руську землю восени 1349 р., внаслідок якого більшу її частину було приєднано до Польського королівства. Отто, мабуть, брав дієву участь у цьому поході, оскільки невдовзі король призначив його старостою Руської землі. Цей уряд Отто Пілецький обіймав майже двадцять років, від 1352 р. до 1371 р.² Як руський староста і *св. приказанієм короля Казимира* використовував він свою владу для затвердження земельних трансакцій [7, № 1; 1, № 16, 20—22], розв'язання граничних суперечок [7, № 2—3], підтвердження старих привілеїв місцевої знаті [40, s. 326] та зміцнення католицької Церкви на Русі [11, с. LXXIII—LXXIV]. За свою службу він отримав від короля щедре земельне надання: десть між 1349 і 1367 рр. Отто став володарем Ланцута³, навколо якого подальшими його стараннями сформувався великий маєтковий комплекс.

У набутих землях Отто Пілецький розгорнув інтенсивну колонізаційну діяльність, запрошуючи для цього колоністів із Саксонії [47, s. 635]. У документі, виданому в 1384 р. кардиналом та управителем Естергомської Церкви Деметрієм про затвердження надання десятин перемишльському капітулу, перераховано десять сіл, що входили до Ланцутського дистрикту: *Cremnecz, Wyssoka, Helwygheshow, Markenhow, Cossyn, Czetyes, Nawedorph, Langhenhow, Schonerwalt, Henselshow* [20, № 14, s. 22]. Усі вони, ймовірно, належали Отто Пілецькому [27, s. 45]. Достеменно відомо, що *Newdorf* закладене ним на маґдебурзькому праві в 1369 р. [50, № 1000], а *Langen Aw* — у 1381 р. [18, № 34]. Решта сіл з німецькими назвами, вочевидь, також постала в результаті колонізаційних заходів пана з Пільчі. Села ж зі слов'янськими назвами виникли раніше, найпевніше, — ще за руських часів. Під владу Отто Пілецького вони могли перейти або завдяки королів-

² Визначення верхньої та нижньої хронологічних меж перебування Отто Пілецького на посаді старости Руської землі значно мірою залежить від датування (1371, 1370 чи 1351 рр.) грамоти про купівлю паном Вятславом Дмитрівським дворища у братів Скибичів. Я схильюся до думки тих дослідників, за версією яких зазначена у грамоті дата (1371) відповідає вересневому початку року, що дає змогу віднести час списання документа до періоду між 1 вересня і 5 листопада 1370 р. за січневим стилем [12, № 9, с. 16—18; 5, № 7 с. 27]; пор.: [1, № 22, с. 42—44; 45, s. 147—148]. Достатньо надійним підґрунтям для встановлення нижньої хронологічної межі з усього відомого на сьогодні кола джерел можна вважати лише документ від 8 травня 1352 р. [7, № 2].

³ Достоту невідомо, коли саме і ким був заснований / локований Ланцут. Спираючись на вже відкриті джерела, дослідники припускали, що його локація на німецькому праві могла відбутися протягом 1350-х або на початку 1360-х років, але в будь-кому разі не пізніше 1369 р. Докладніше див.: [23, s. 37; 32, s. 585—586]. Щодо виникнення міста, то раніше верхньою хронологічною межею (*terminis ante quem*) його появи слугувала дата: 6 липня 1367 р. [40, s. 53; пор.: 32, s. 586]. Наш документ дозволяє опустити цю межу до 11 лютого 1367 р.

ським донаціям, або ж, як це сталося із селами Косина та Микуличі, шляхом купівлі в інших власників.

Такими власниками були Останко і Дершняк, спадкові володарі Ожовичів (нині — Ужейовичі), розташованих у 6 км на південь від Переворська. Села, що вони їх продали руському старості, розміщені на віддалі 12 км одне від одного: Микуличі — відразу на південний захід від Ожовичів, а Косина — на відстані 8 км на схід від Ланцута, на шляху до Переворська.

Про Останка і Дершняка збереглось обмаль відомостей, та й ті стосуються їхніх родичів та нащадків. У 1403 р. удова Дершняка, діди́ча Ожовичів, разом із синами, надала якомусь Пешкові або Петрашові привілей на солтство в селі Дубове (*Dambowa*) [51, № 1168]. Імена дружини та синів покійного Дершняка розкриває нам документ 1411 р., згідно з яким брати Ян, інакше Ілько (*Johannes alias Ylko*; насправді: Іванко, див. нижче), та Миколай, званий Сеньком (*Nicolaus dictus Szenko*), разом зі своєю матір'ю Стахною (*Stachna*), як законні володарі Ожовичів, заклали костел у цьому селі [51, № 1238]. Схожі відомості подає документ перемишльського єпископа Матвія від 1416 р. про затвердження фундації костелу [51, № 1275]. Хоча зазначені документи визнані фальсифікатами, що постали у другій половині XV ст. в інтересах переворського конвенту регулярних каноніків св. Гроба Господнього, яким пани з Ожовичів довірили душпастирське служіння у своєму храмі, вони, усе ж, ґрунтуються на оригіналах [46, s. 147—163] і містять цілком достовірні відомості про засновників костелу. Щоправда, у процесі підроблення документа 1411 р. було також спотворено ім'я одного із синів Дершняка і Стахни, якого названо Ільком, тоді як в інших джерелах він найчастіше виступає під іменем Іванко (*Iwanko*), на що слушно вказав М. Вольський [46, s. 151, przyp. 17; див. також: 49, perg. 40]. Найпевніше, саме так його й звали. Фундація костелу в родовому маєтку промовисто вказує на те, що нащадки Дершняка покатоличилися. Попри те, що серед експонентів ще присутня матір, на той час брати вже мали бути повнолітніми, оскільки принаймні від 1405 р. виступали (поодинокі або разом) свідками при різних документах [51, № 1183; 33, № 43]. Обидва Дершняковичі користувалися печатками зі схожими зображеннями трьох врубів [9, с. 124].

Через брак джерел в історіографії виникла певна плутанина щодо родоvodu Дершняків, унаслідок чого нащадків Дершняка з Ожовичів мимоволі видавано за нащадків Дершняка Дворсковича (варто відразу зауважити, що відомі на сьогодні джерела не дають достатніх підстав для ототожнення цих двох осіб), близького родича (брата?) впливового руського боярина Гліба Дворсковича. Згідно із цією генеалогічною конструкцією Дершняк Дворскович мав двох синів: Миколая Сенька та Ходка, постільника короля Владислава II Ягайла. Сином Ходка нібито був Ян з Рокитниці, якою, як уважалося, колись володів ще Дершняк Дворскович [24, s. 262; 38, s. 77; 10, с. 17—18; 39, s. 215; 14, с. 89]. Насправді ж Миколай Сенько та його брат

Іванко, як зазначалося вище, були синами Дершняка з Ожовичів. Слід також зауважити, що ні Дершняк Дворскович, ні Дершняк з Ожовичів не були власниками Рокитниці, хоча на користь цього нібито свідчить пізніша згадка (1496) про наявність у Станіслава Дершняка з Рокитниці документа (розмежувального акта?) з описом меж цього села, виданого колись ще руським старостою Отто Пілецьким⁴ [10, с. 17; 2, с. 19]. Рокитниця, щонайпізніше від 1375 р., належала рицарю з оточення князя Володислава Опольського Мерботі з Дроновиць, а потім його сином Миколаєві та Станіславу⁵ [39, s. 290—291]. З цього випливає, що нащадки Дершняка не успадковували Рокитницю від нього, а набули її пізніше, можливо — на початку 1420-х років. Уперше Іван з Рокитниці (*Iwano de Rokitnica*) з'являється у джерелах у 1425 р., у 1432 р. фігурує Янко Дершняк з Рокитниці (*Iankone Dersznak de Rokytnicza*), а в 1437 р. — Ян Дершняк з Рокитниці (*Iohannes Dersznak de Rokithnicza*) [19, № 35; 26, № 14, s. 521; 21, № 7218]. В останньому випадку йдеться, мабуть, вже про Іванкового сина. Сам Іванко помер бл. 1437 р. На це вказують судові записи від 1438 р. про перебіг процесу між Яном з Рокитниці та Миколаєм Сеньком з Ожовичів, де Сенько названий Яновим стриєм (*patruus*) [21, № 955; 46, s. 157]. Миколай Сенько помер бл. 1450 р., проживши безамбітне життя. Не сподобився яких-небудь урядів і жоден із чотирьох його синів: Ян Барс з Ожовичів, Яцько, Рампш та Александр з Білобоків [10, с. 19—20]. Натомість син Іванка — Ян Дершняк з Рокитниці зумів вибудувати службову кар'єру в рідному краї, посідаючи уряди: підчашого (1444—1448) та підкоморія (1448—1456) перемишльського [45, s. 217, 220].

Долю Останка з Ожовичів та його можливих спадкоємців у джерелах простежити вкрай важко, тож залишаю це завдання для подальших досліджень.

Придбані Отто Пілецьким села Косина та Микуличі стали частиною його ланцутського ключа, який забезпечив йому статус одного з найпотужніших можновладців Русі. Частину цих земель Отто віддав у володіння дрібнішому рицарству з обов'язком несення військової служби. Так, у 1375 р. Вежбента з Ксьонжниць отримав від нього Микуличі разом із двома ланами під будівництво маєтку, за що мусив служити під час кожного загального походу з арбалетом на коні вартістю три гривни, коштом свого сюзерена [50, № 1025]. Схожу військову повинність Отто встановив і для

⁴ Можливо, йдеться про котрусь із судових постанов (*decreta judicialia*) 1352 р., які Отто з Пільчі видав у справі про суперечку між спадкоємцями Боратина та Рокитниці щодо користування Рокитницьким лісом [6, с. 852—854].

⁵ Згідно з фундаційним документом Миколай та Станіслав «heredes de Rokytnicza» в 1400 р. заклали костел у цьому селі [50, № 1148]. Зазначений факт підважує твердження, висловлене колись Антонієм Прохаскою, про те, що засновниками храму були брати Станіслав і Дершняк Рокитницькі [22, s. XIX].

Миколая, званого Некисало, якому він продав солтиства в селах *Szarudze* (Заруддя?) та Острів, розташованих поряд з Микуличами, з обов'язком їх локації на магдебурзькому праві⁶ [32, s. 592—594].

Щодо Косини, то її, подібно до інших сіл з ланцутських володінь Отто з Пільчі, було переведено на німецьке право, на що вказує згадка про солтиса Косини на ім'я Йоганнес, внесеного до переліку свідків локаційного привілею (1369) для села *Nova Villa, wlgariter autem Daz Newdorf* [50, № 1000].

Наукова новизна. Уперше опубліковано маловідомий документ Казимира III. Розкрито контекст появи джерела та його значення для дослідження земельних відносин (алієнації земельної власності) на Русі у другій половині XIV ст. На підставі документа поглиблено знання про родовід Дершняка з Ожовичів.

Висновки. У фондах ЦДІАК та ЦДІАЛ України зберігаються копії документа Казимира III, виданого в Ланцуті 11 лютого 1367 р. Цим документом король затвердив «на вічні часи» продаж братами Останком і Дершняком з Ожовичів сіл Косина і Микуличі з усіма правами, доходами та ужитками старості Руської землі Отто Пілецькому за 200 кіп богемських грошів польської лічби. Джерело становить велику цінність для дослідження обігу земельної власності на Русі, зокрема процесу формування комплексу ланцутських маєтностей Отто Пілецького, а також історичної генеалогії руського роду Дершняків.

Перспективи досліджень. Представлений у цій статті документ безперечно уміщує в собі важливий джерельний матеріал, але водночас він ставить перед дослідником і низку нових запитань. Невідомою є доля Останка з Ожовичів та його нащадків. Хоча перспектива ототожнення Дершняка з Ожовичів з Дершняком Дворсковичем і викликає сумніви, проблема ця залишається ще остаточно не розв'язаною. Згадки про свідків укладення документа, розміщені в його тестаційній частині, спонукають до подальших просопографічних досліджень руської знаті другої половини XIV ст. Ґрунтовного вивчення потребують питання розселення руського етносу вздовж нижньої течії Вислока та його ролі в залюдненні Ланцутського краю.

ДОКУМЕНТ

Археографічні засади публікації. Хоча обидві копії документа Казимира III писані з оригіналу майже в один і той самий час, вони різняться між собою. Відмінності стосуються правопису, кількості вжитих скорочень, охайності та розбірливості письма, а також наявності писарських помилок. Водночас текстологічні розбіжності є незначними. В основу публікації покладено копію, виготовлену канцелярією Сигізмунда II Августа, яка переважає копію з книг Переворського

⁶ Оригінал цього документа, що нині зберігається в Земельному архіві в Опаві (Чехія), ще наприкінці 1920-х років належав до фондів Київського архіву давніх актів, куди надійшов разом із зібранням Київської археографічної комісії [13, с. 147].

земського суду ретельністю та старанністю виконання. У тексті публікації розкрито всі скорочення та лігатури; упорядковано написання великої літери та знаків пунктуації; уживання літер *v* та *u* упорядковано відповідно до їхніх фонетичних властивостей; літеру *j* передано через *i*; стилістику написання власних назв збережено без змін; відмінності між текстами копій (без уваги до незначних орфографічних розбіжностей у написанні слів поза власними назвами) зазначені у примітках; там само подано анований перелік згаданих у джерелі осіб і топонімів.

1367 р., лютого 11. Ланиут.

Король Польщі Казимир III затверджує продаж братами Останком і Дершняком з Ожовичів сіл Косина та Микуличі старості Руської землі Отто з Пільчі за 200 кін богемських грошів польської лічби.

Оригінал: не відомий.

Копії: 1. Львів, Центральний державний історичний архів України, ф. 12 (Перево́рський земський суд), оп. 1, спр. 12, с. 652—653. Запис від 18 травня 1557 р. з оригіналу, представленого Феліксом Зимницьким. Заголовок: *Oblata litterarum super Koszina et Mikulicze*; 2. Київ, Центральний державний історичний архів України, ф. 220 (Колекція документів, зібраних Київською археографічною комісією), оп. 1, спр. 34. Трансумпт Сигізмунда II Августа під датою: Петрків, 16 грудня 1558 р. (на підставі оригіналу, представленого Андрієм Зимницьким).

Список: Київ, Інститут рукопису Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського, ф. 83 (Каманін Іван Михайлович (1850—1921) — історик, архівіст), од. зб. 51, арк. 276—277 зв., зроблений І.М. Каманіним на поч. XX ст. з трансумпта Сигізмунда II Августа від 16 грудня 1558 р.

Ресет: Каталог колекції документів Київської археографічної комісії. 1369—1899 / упоряд.: Я.Р. Дашкевич, Л.А. Проценко, З.С. Хомутецька; відп. ред. І.О. Гуржій. Київ, 1971. № 34.

In nomine Domini amen. Dignum esse dinoscitur ut venditiones et contractus qualescunque solennis roboret titulus litterarum. Proinde nos K[a]zimirvs^a Dei gratia rex Poloniae ac terrarum Cracouiae, Sandomiriae, Siradiae, Lanciciae, Cuiauias^b, Pomoraniae, Russiaeque dominus et haeres noticiae universorum, tam praesentium, quam futurorum praesentibus declaramus, quod accedentes ad nostram baronumque nostrorum praesentiam Osthanko^c et Derssniak^d fratres germani et haeredes de Orzowicze^{e1} rutheni, sani mente et corpore existentes, non compulsi, nec aliquo dolo circumventi, sed bona deliberatione ipsorum animi praehabita haereditates seu bona ipsorum infrascripta videlicet Kossina^{f2} Mikulicze^{g3} cum ambabus rippis et molendino vulgariter nuncupatas sitas in praedicta terra nostra Russia, ipsos legitime contingentes cum omnibus et singulis proventibus et obventionibus universis puta agris, pratis, sylvis, borris, nemoribus, mericis, rubetis, gais, venationibus, pascuis, piscinis, piscaturis, molendinis, aquis, aquarum decursibus et generaliter cum universis utilitatibus fructibus, redditibus et censibus singulis, quae nunc sunt, vel esse poterint quomodolibet in futurum, prout eadem haereditates Cossina^h et Mikuliczeⁱ in suis distantis seu limitibus longe lateque sunt distincta nobili ac strenuo militi domino Otthoni^j haeredi de Pilcza^{k4} capitaneoque praefatae terrae nostrae Russiae nostro fideli et dilecto pro ducentis sexagenis grossorum bohemicorum numeri polonicae sexaginta grossos pro qualibet sexagena numerando iure haereditario

vendiderunt et coram nobis perpetuo resignaverunt per eundem^l dominum Otthonem^m et eius legitimos haeredes praelibatas haereditatas Cossinaⁿ et Mikulicze^o cum ripis et molendino, tenendas, habendas et pacifice possidendas, vendendas, donandas, commutandas ac pro sua suorumque successorum voluntate libere quomodolibet convertendas. Quamquidem venditionem, emptionem et resignationem rite et rationabiliter factam ratam habentes et gratam ipsam de maiestate nostra approbamus, ratificamus et confirmamus perpetuis temporibus duraturam. Harum quibus sigillum nostrum est appensum testimonio literarum. Actum et datum in Lanczuth in crastino beatae Scholasticae virginis et martiris gloriosae anno Domini millesimo trecentesimo sexagesimo septimo. Praesentibus Predborio^p subdapifero⁵, Andrea subiudice Cracoviensibus⁶, Prandotha^q de Mikolawicze⁷, Petro de Zidaczow⁸, Dimitrio^t vicethezaurario⁹, Chothcone^u de Bybel^{v10}, Iancone^w de Niczych^{x11}, Hlebone^y de Roznathowicze^{z12} et aliis multis fidedignis. Scriptum autem per Jacobum notarium^{aa} aulae^{ab} nostrae regalis¹³.

^a діра в пергамені на місці літери а коп. 2; Kazymyrus коп. 1; ^b Cviauie, коп. 1; ^c Ostanko коп. 1; ^d Dersznyak коп. 1; ^e Orzowycze коп. 1; ^f Koszyna коп. 1; ^g Mykvlycze коп. 1; ^h так, як (f; ⁱ так, як (g; ^j Othoni коп. 1; ^k Pylcza коп. 1; ^l iam dictum коп. 1; ^m Othonem коп. 1; ⁿ так, як (f; ^o Mykvlicze коп. 1; ^p Przedborio коп. 1; ^q Prandota коп. 1; ^r Mykolayowycze коп. 1; ^s Zudaczow коп. 2; ^t Dymytrio коп. 1; ^u Chothkone коп. 1; ^v Bubel коп. 2; ^w Jankone коп. 2; ^x Niczych коп. 1; ^y Hlibone коп. 2; ^z Rozyathowycze коп. 1; ^{aa} надписане над перекресленим тією ж рукою словом regie коп. 1. ^{ab} надписане над словом nostre коп. 1.

¹ Ожовичі — тепер село Ужейовичі у гміні Ланцут Переворського повіту Підкарпатського воєводства Польщі.

² Косина — село у гміні Переворськ Переворського повіту Підкарпатського воєводства Польщі.

³ Микуличі — так само.

⁴ Отто з Пільчі — староста Руської землі (1352—1370), староста генеральний Великопольський (1371—1372), каштелян віслицький (1373—1374), староста (1376—1383) і воєвода (1376—1384) сандомирський [45, s. 148; 44, s. 172; 43, s. 225—226, 247, 301; 47, s. 634—635].

⁵ Пиєдбор із Бжезе — підстолій краківський (1364—1370), маршалок Польського королівства (1376—1378; 1381—1387) [43, s. 69, 106; 42, s. 77; 48, s. 698].

⁶ Андрій з Завровиць — підсудок (1358—1384) і бургграф (1356—1358) краківський, суддя королівського двору (1357—1361) [43, s. 101, 370].

⁷ Прандота з Микуловичів — придворний короля, виступає у джерелах протягом 1357—1367 рр. як свідок у королівських документах [52, s. 469, 474].

⁸ Петро Іванович — боярин, виступає у джерелах протягом 1353—1368 рр., у 1360 р. — як воєвода жидачівський, у 1367 та 1368 рр. — з приставкою «de Zidaczow» [38, s. 64—65; 7, № 1].

⁹ Дмитро з Гораю — підскарбій (1365—1370; 1374—1391), маршалок (1389—1400) Польського королівства [37, s. 55—89; 36; 42, s. 78, 120—121].

¹⁰ Ходко з Библа — боярин, виступає у джерелах протягом 1353—1393 рр., найчастіше як свідок у королівських, князівських та старостинських документах [38, s. 75—76; 39, s. 208—210; 7, № 1; 8, A27].

¹¹ Янко з Нижятичів — невідома особа.

¹² Гліб з Рожнятовичів — виступає як свідок у документі князя Володислава Опольського від 8 листопада 1377 р. [50, № 1036].

¹³ Якуб з Осови — королівський нотарій (1352—1369), канонік плоцький (1368—1373) і колегіати св. Георгія на Вавелі (1368), підканцлер князя слупського Казимира (1371), канцлер бидгощський (1371) [37, s. 59; 31, s. 362—363].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Грамоти XIV ст. / упоряд., вступ. ст., комент., слов.-показж. М.М. Пещак ; відп. ред. В.М. Русанівський. Київ : Наук. думка, 1974. 256 с.
2. Зазуляк Ю. Старці та їхні свідчення у межовому судочинстві Руського воєводства першої половини XVI ст. // Соціум. 2015. Вип. 11—12. С. 11—33.
3. Інститут рукопису Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. Ф. 83. Од. зб. 51. Арк. 276—277 зв.
4. Каталог колекції документів Київської археографічної комісії. 1369—1899 / упоряд.: Я.Р. Дашкевич, Л.А. Проценко, З.С. Хомутецька ; відп. ред. І.О. Гуржій. Київ : Наук. думка, 1971. 184, [2] с.
5. Каталог пергаментних документів Центрального державного історичного архіву УРСР у Львові. 1233—1799 / склали і підг. до друку О.А. Купчинський, Е.Й. Ружицький ; відп. ред. Я.П. Кісь. Київ : Наук. думка, 1972. 675 с.
6. Купчинський О. Акти та документи Галицько-Волинського князівства XIII — першої половини XIV століття. Дослідження. Тексти. Львів : [Наукове товариство імені Шевченка], 2004. 1282, [1] с.
7. Купчинський О. Забуті та невідомі староукраїнські грамоти XIV — першої половини XV ст. // Записки Наукового товариства імені Шевченка. Львів, 1997. Т. 233: Праці історико-філологічної секції. С. 333—359.
8. Молдован А.М. Пять новонайденных украинских грамот конца XIV — начала XV в. // Лингвистическое источниковедение и история русского языка. 2000. Москва : Древлехранилище, 2000. С. 261—276.
9. Однороженко О. Родова геральдика Руського королівства та Руських земель Корони Польської XIV—XVI ст. Харків, 2009. 312 с. (Monumenta Rutheniae heraldica; vol. 1).
10. Пашин С. Перемышльская шляхта второй половины XIV — начала XVI века. Историко-генеалогическое исследование. Тюмень : Изд-во Тюмен. гос. ун-та, 2001. 172 с.
11. Петрушевич А. О соборной Богородичной церкви и святителях в Галиче // Галицкий исторический сборник. Львов, 1860. Вып. 3. 59, CLXXIX, [3] с.
12. Розов В. Українські грамоти. Том перший: XIV в. і перша пол. XV в. Київ, 1928. [4], 176, 75, IX с.
13. Романовський В. Колекція, що належала «Комиссии для разбора древних актов» // Центральний архів стародавніх актів у Києві. Збірник статтів / за ред. В.О. Романовського. Київ, 1929. С. 146—151.
14. Смуток І. Руська шляхта Перемишльської землі (XIV—XVIII ст.). Історико-генеалогічне дослідження. Львів : Простір-М, 2017. 503, [1] с.
15. Центральний державний історичний архів України, м. Київ. Ф. 220. Оп. 1. Спр. 34.
16. Центральний державний історичний архів України, м. Львів. Ф. 12. Оп. 1. Спр. 12. С. 652—653.
17. Центральный государственный исторический архив УССР в Киеве. Путеводитель / под ред. А.В. Бондаревского, Л.М. Отливановой, С.Д. Пилькевича, В.И. Шелудченко. Киев, 1958. 348 с.

18. Akta grodzkie i ziemskie z czasów Rzeczypospolitej Polskiej z archiwum tak zwanego bernardyńskiego we Lwowie. Lwów : Główny Skład w Księgarni Seyfartha i Czajkowskiego, 1872. T. 3. VII, 313 s.
19. Akta grodzkie i ziemskie z czasów Rzeczypospolitej Polskiej z archiwum tak zwanego bernardyńskiego we Lwowie. Lwów : Główny Skład w Księgarni Seyfartha i Czajkowskiego, 1878. T. 7. VI, 325 s.
20. Akta grodzkie i ziemskie z czasów Rzeczypospolitej Polskiej z archiwum tak zwanego bernardyńskiego we Lwowie. Lwów : Główny Skład w Księgarni Seyfartha i Czajkowskiego, 1880. T. 8. VI, 351 s.
21. Akta grodzkie i ziemskie z czasów Rzeczypospolitej Polskiej z archiwum tak zwanego bernardyńskiego we Lwowie. Lwów : Główny Skład w Księgarni Seyfartha i Czajkowskiego, 1888. T. 13. XIV, [2], 729, [1] s.
22. Akta grodzkie i ziemskie z czasów Rzeczypospolitej Polskiej z archiwum tak zwanego bernardyńskiego we Lwowie. Lwów : Główny Skład w Księgarni Seyfartha i Czajkowskiego, 1901. T. 17. LVIII, 660 s.
23. Berdecka A. Lokacje i zagospodarowanie miast królewskich w Małopolsce za Kazimierza Wielkiego (1333—1370). Wrocław : Zak. Narod. im. Ossolińskich, 1982. 182, [67] s.
24. Boniecki A. Herbarz polski. Warszawa : Wyd. Artystyczne i Filmowe, 1901. T. 4. [4], 400, IV, [2] s.
25. Budzyński Z., Kelman J. Ludność Markowej w epoce nowożytniej. Dynamika i specyfika rozwoju społeczności lokalnej do 1914 r. // w: Markowa — sześć wieków tradycji. Z dziejów społeczeństwa i kultury / red. W. Blajer, J. Tejchma. Markowa : Urząd Gminy Markowa, 2005. S. 217—236.
26. Codex epistolaris saeculi decimi quinti / ed. A. Lewicki. Kraków : Nakł. Akad. Umiejętności, 1894. T. 3. LXXX, [2], 665, [1] s.
27. Dybek E. Lokacje na prawie niemieckim w ziemi przemyskiej w latach 1345—1434. Lublin : Tow. Nauk. Katolickiego Uniw. Lubelskiego, 2004. 242, [1] s.
28. Dzieje Olkusza i regionu olkuskiego / pod. red. F. Kiryka i R. Kołodziejczyka. Warszawa ; Kraków : PWN, 1978. T. 1. 576 s.
29. Gąsiorowski A. Itinerarium króla Kazimierza Wielkiego. Materiały 1333—1370 // Roczniki Historyczne. 1998. T. 64. S. 175—208.
30. Jaros S. Iterationen im Grenzraum: Akteure und Felder multikonfessioneller Herrschaftsaushandlung in Kronruthenien (1340—1434). Berlin ; Boston : Walter de Gruyter GmbH, 2021. 564 s. (Europa im Mittelalter ; Bd. 41). <https://doi.org/10.1515/9783110748727>
31. Jasiński K. Jakub z Ossowy // Polski Słownik Biograficzny. Wrocław : Zakł. Narod. im. Ossolińskich, 1963. T. 10/4. S. 362—363.
32. Karczewski D. Uwagi o początkach osadnictwa klucza łańcuckiego (druga połowa XIV wieku) // Narodziny Rzeczypospolitej. Studia z dziejów średniowiecza i czasów wczesnonowożytnych / pod. red. W. Bukowskiego i T. Jurka. Kraków : Tow. Nauk. "Societas Vistulana", 2012. T. 1. S. 583—594.
33. Katalog dokumentów pergaminowych ze zbiorów Tomasza Niewodniczańskiego w Bitburgu / oprac. J. Tomaszewicz i M. Zdanek ; pod. red. W. Bukowskiego. Kraków : Tow. Nauk. Societas Vistulana, 2004. XXII, 290, [24] s.
34. Klebowicz G. Organizacja parafialna diecezji przemyskiej obrządku łacińskiego w XIV—XVI wieku. Lublin : Tow. Nauk. Katolickiego Uniw. Lubelskiego Jana Pawła II, 2013. 658, [3] s.
35. Kodeks dyplomatyczny Małopolski / wyd. F. Piekosiński. Kraków : Nakł. Akad. Umiejętności, 1887. T. 3. XXXII, 480 s.

36. Myśliński K. Dzieje kariery politycznej w średniowiecznej Polsce: Dymitr z Goraja 1340—1400. Lublin : Wydaw. Lubelskie, 1981. 282, [2] s.
37. Radziwiński A. Prałaci i kanonicy kapituły katedralnej płockiej w XIV i w I poł. XV w. Studium prozopograficzne. Toruń : Wydaw. Uniw. Mikołaja Kopernika, 1993. T. 2: Kanonicy. 174, [1] s.
38. Sikora F. Krąg rodzinny i dworski Dymitra z Goraja i jego rola na Rusi // Genealogia — kręgi zawodowe i grupy interesu w Polsce średniowiecznej / pod. red. J. Wroniszewskiego. Toruń : Wydaw. Uniw. Mikołaja Kopernika, 1989. S. 55—89
39. Sperka J. Otoczenie Władysława Opolczyka w latach 1370—1401. Studium o elicie władzy w relacjach z monarchą. Katowice : Wyd. Uniw. Śląskiego, 2006. 477, [1] s., [8] s.
40. Szust Z. Średniowiecze Łańcuta. Łańcut : Komitet Obchodu 600-lecia miasta Łańcuta, 1957. 90, [2] s.
41. Tęgowski J. Okoliczności wstąpienia na tron halicko-wołyński Piasta mazowieckiego Bolesława Trojdenowica (nieznane dokumenty ruskie z XIV wieku) // Studia Podlaskie. Białystok, 2009/2010. T. 18. S. 313—328.
42. Urzędnicy centralni i nadworni Polski. Spisy / oprac.: Chłapowski, S. Ciara, L. Kądziała, T. Nowakowski, E. Opaliński, G. Rutkowska, T. Zielińska ; pod. red. A. Gąsiorowskiego. Kórnik : Biblioteka Kórnicka, 1992. 220 s. (Urzędnicy dawnej Rzeczypospolitej XII—XVIII wieku ; t. 10).
43. Urzędnicy małopolscy XII—XV wieku. Spisy / oprac.: J. Kurtyka, T. Nowakowski, F. Sikora, A. Sochacka, P.K. Wojciechowski, B. Wyrozumska ; pod. red. A. Gąsiorowskiego. Wrocław : Zakł. Narod. im. Ossolińskich, 1990. 377 s. (Urzędnicy dawnej Rzeczypospolitej XII—XVIII wieku ; t. 4, zes. 1)
44. Urzędnicy wielkopolscy XII—XV wieku. Spisy / oprac.: M. Bielińska, A. Gąsiorowski, J. Łojko ; pod. red. A. Gąsiorowskiego. Wrocław : Zakł. Narod. im. Ossolińskich, 1985. 242, [1] s. (Urzędnicy dawnej Rzeczypospolitej XII—XVIII wieku ; t. 1, zes. 1).
45. Urzędnicy województwa ruskiego XIV—XVIII wieku: (ziemie halicka, lwowska, przemyska, sanocka). Spisy / oprac. K. Przyboś. Wrocław : Zakł. Narod. im. Ossolińskich, 1987. 415 s. (Urzędnicy dawnej Rzeczypospolitej XII—XVIII wieku ; t. 3, zes. 1).
46. Wolski M. O przejściu przez bożogrobców z Przeworska parafi i w Urzejowicach w diecezji przemyskiej // Roczniki Historyczne. 2024. T. 90. S. 147—163. <https://doi.org/10.12775/RH.2024.05>
47. Wyrozumska B. Otto z Pilicy (z Pilczy, Pilecki) h. Topór // Polski Słownik Biograficzny. Wrocław, 1979. T. 24/4. S. 634—635.
48. Wyrozumski J. Przedbór z Brzezia h. Zadora // Polski Słownik Biograficzny. Wrocław, 1985. T. 28/4. S. 698—699.
49. Zamek Królewski w Warszawie — Muzeum (dep. Deutsch-Polnische Stiftung Kulturpflege und Denkmalschutz). Kolekcja dr. Tomasza Niewodniczańskiego. Perg. 40.
50. Zbiór dokumentów małopolskich / wyd. S. Kuraś i I. Sułkowska-Kuraś. Wrocław : Zakł. Narod. im. Ossolińskich, 1969. Cz. 4: Dokumenty z lat 1211—1400. XXXI, [1], 332 s.
51. Zbiór dokumentów małopolskich / wyd. I. Sułkowska-Kuraś i S. Kuraś. Wrocław : Zakł. Narod. im. Ossolińskich, 1970. Cz. 5: Dokumenty z lat 1401—1440. XXXVI, 450 s.
52. Zdanek M. Mikułowice // Słownik historyczno-geograficzny województwa krakowskiego w średniowieczu / oprac.: W. Bukowski, J. Laberschek, A. Marzec, M. Mikuła, K. Nabiałek, M. Wolski, M. Zdanek ; pod. red. W. Bukowskiego. Kraków : Societas Vistulana, 2011. Cz. 4. Zesz. 3. S. 469—474.

Отримано 10 січня 2024 р.

REFERENCES

1. Hramoty XIV st. [Documents of the 14th century] / M.M. Peshchak (Comp.); V.M. Rusaniivskyi (Ed.). Kyiv, 1974. 256 p. [In Ukrainian].
2. Zazuliak Yu. Startsi ta yikhni svidchennia u mezhovomu sudochynstvi Ruskoho voievodstva pershoi polovyny XVI st. [Old Men and Their Testimonies in the Perambulation of Borders during the First Half of the 16th century (Evidence from the Rus Palatinate)]. Sotsium [Society]. 2015. Iss. 11—12, pp. 11—33. [In Ukrainian].
3. Fond 83. Unit 51. Fols. 276—277. Institute of Manuscript of the V.I. Vernadskyi National Library of Ukraine.
4. Katalog kolektsii dokumentiv Kyivskoi arkheohrafichnoi komisii. 1369—1899 [Catalogue of the collection of documents of the Kyiv Archeographic Commission] / Ya.R. Dashkevych, L.A. Protsenko, Z.S. Khomutetska (Comps.); I.O. Hurzhii (Ed.). Kyiv, 1971. 184 [2] p. [In Ukrainian].
5. Katalog perhamentnykh dokumentiv Tsentralnoho derzhavnoho istorychnoho arkhivu URSR u Lvovi. 1233—1799 [Catalogue of parchment documents of the Central State Historical Archive of the Ukrainian SSR in Lviv] / O.A. Kupchynskyi and E. Y. Ruzhytskyi (Comps.); Ya.P. Kis (Ed.). Kyiv, 1972. 675 p. [In Ukrainian].
6. Kupchynskyi O. Akty ta dokumenty Halysko-Volynskoho kniazivstva XIII — pershoi polovyny XIV stolittia. Doslidzhennia. Teksty [Acts and documents of the Galicia-Volyn principality of the 13th — first half of the 14th century. Research. Texts]. Lviv, 2004. 1282 [1] p. [In Ukrainian and Latin].
7. Kupchynskyi O. Zabuti ta nevidomi staroukrainski hramoty XIV — pershoi polovyny XV st. [Forgotten and unknown old Ukrainian documents of the 14th — first half of the 15th century]. Zapysky Naukovoho tovarystva imeni Shevchenka [Notes of the Shevchenko Scientific Society]. Lviv, 1997. Vol. 233, pp. 333—359. [In Ukrainian].
8. Moldovan A.M. Piat novonaidennykh ukrainskikh gramot kontsa XIV — nachala XV v. [Five newly discovered Ukrainian charters from the late 14th — early 15th centuries]. Lingvisticheskoe istochnikovedenie i istoriia russkogo iazyka. 2000 [Linguistic source studies and history of the Russian language. 2000]. Moscow, 2000. Pp. 261—276. [In Russian].
9. Odnorozhenko O. Rodova heraldyka Ruskoho korolivstva ta Ruskykh zemel Korony Polskoi XIV—XVI st. [Family heraldry of the Ruthenian Kingdom and Ruthenian Lands of the Polish Crown of the 14th — 16th centuries]. Kharkiv, 2009. 312 p. [In Ukrainian].
10. Pashin S. Peremyslskaia shliahta vtoroi poloviny XIV — nachala XVI veka. Istoriko-genealogicheskoe issledovanie [Przemysl nobility of the second half of the 14th — early 16th centuries. Historical and genealogical research]. Tiumen, 2001. 172 p. [In Russian].
11. Petrushevich A. O sobornoi Bogorodichnoi tserkvi i sviatiteliakh v Galiche [About the Cathedral Church of the Virgin Mary and the Saints in Galich]. Galickii istoricheskii sbornik [Galician Historical Collection]. Lviv, 1860. Iss. 3. 59, CLXXIX, [3] p. [In Russian].
12. Rozov V. Ukrainski hramoty. Tom pershyi: XIV v. i persha pol. XV v. [Ukrainian documents. Volume 1: 14th century and first half of the 15th century]. Kyiv, 1928. [4], 176, 75, IX p. [In Ukrainian and Russian].
13. Romanovskiy V. Kolektsiia, shcho nalezhala “Komissii dlia razbora drevnikh aktov” [Collection belonging to the “Commission for the Study of ancient records”]. Tsentralnyi arkhiv starodavnikh aktiv u Kyievi [Central Archives of Historical Records in Kyiv]. Kyiv, 1929. Pp. 146—151. [In Ukrainian].

14. Smutok I. Ruska shliakhta Peremyshlskoi zemli (XIV—XVIII st.). Istoryko-henealohichne doslidzhennia [Ruthenian nobility of the Przemyśl land (14th — 18th centuries). Historical and genealogical research]. Lviv, 2017. 503, [1] p. [In Ukrainian].
15. Fond 220. Inventory 1. Unit 34. Central State Historical Archives of Ukraine in Kyiv.
16. Fond 12. Inventory 1. Unit 12. Pp. 652—653. Central State Historical Archives of Ukraine in Lviv.
17. Centralnyi gosudarstvennyi istoricheskii arhiv USSR v Kieve. Putevoditel. [Central State Historical Archive of Ukrainian SSR in Kyiv. Guide] / A.V. Bondarevskii, L.M. Otlivanova, S.D. Pilkevich, V.I. Sheludchenko (Eds.). Kyiv, 1958. 348 p. [In Russian].
18. Akta grodzkie i ziemskie z czasów Rzeczypospolitej Polskiej z archiwum tak zwanego bernardyńskiego we Lwowie. Lwów, 1872. Vol. 3. VII, 313 p.
19. Akta grodzkie i ziemskie z czasów Rzeczypospolitej Polskiej z archiwum tak zwanego bernardyńskiego we Lwowie. Lwów, 1878. Vol. 7. VI, 325 p.
20. Akta grodzkie i ziemskie z czasów Rzeczypospolitej Polskiej z archiwum tak zwanego bernardyńskiego we Lwowie. Lwów, 1880. Vol. 8. VI, 351 p.
21. Akta grodzkie i ziemskie z czasów Rzeczypospolitej Polskiej z archiwum tak zwanego bernardyńskiego we Lwowie. Lwów, 1888. Vol. 13. XIV, [2], 729, [1] p.
22. Akta grodzkie i ziemskie z czasów Rzeczypospolitej Polskiej z archiwum tak zwanego bernardyńskiego we Lwowie. Lwów, 1901. Vol. 17. LVIII, 660 p.
23. Berdecka A. Lokacje i zagospodarowanie miast królewskich w Małopolsce za Kazimierza Wielkiego (1333—1370). Wrocław, 1982. 182, [67] p.
24. Boniecki A. Herbarz polski. Warszawa, 1901. Vol. 4. [4], 400, IV, [2] p.
25. Budzyński Z., Kelman J. Ludność Markowej w epoce nowożytnej. Dynamika i specyfika rozwoju społeczności lokalnej do 1914 r. Markowa — sześć wieków tradycji. Z dziejów społeczeństwa i kultury / W. Blajer, J. Tejchma (Eds.). Markowa, 2005. Pp. 217—236.
26. Codex epistolaris saeculi decimi quinti / A. Lewicki (Comp.). Kraków, 1894. Vol 3. LXXX, [2], 665, [1] p.
27. Dybek E. Lokacje na prawie niemieckim w ziemi przemyskiej w latach 1345—1434. Lublin, 2004. 242, [1] p.
28. Dzieje Olkusza i regionu olkuskiego / F. Kiryk and R. Kołodziejczyk (Eds.). Warszawa; Kraków, 1978. Vol. 1. 576 p.
29. Gąsiorowski A. Itinerarium króla Kazimierza Wielkiego. Materiały 1333—1370. Roczniki Historyczne. 1998. Vol. 64, pp. 175—208.
30. Jaros S. Iterationen im Grenzraum: Akteure und Felder multikonfessioneller Herrschaftsaushandlung in Kronruthenien (1340—1434). Berlin; Boston, 2021. 564 p. <https://doi.org/10.1515/9783110748727>
31. Jasiński K. Jakub z Ossowy. Polski Słownik Biograficzny. Wrocław, 1963. Vol. 10/4. Pp. 362—363.
32. Karczewski D. Uwagi o początkach osadnictwa klucza łańcuckiego (druga połowa XIV wieku). Narodziny Rzeczypospolitej. Studia z dziejów średniowiecza i czasów wczesnonowoczesnych / W. Bukowski and T. Jurek (Eds.). Kraków, 2012. Vol. 1. Pp. 583—594.
33. Katalog dokumentów pergaminowych ze zbiorów Tomasza Niewodniczańskiego w Bitburgu / oprac. J. Tomaszewicz i M. Zdanek ; pod. red. W. Bukowskiego. Kraków, 2004. XXII, 290, [24] p.
34. Klebowicz G. Organizacja parafialna diecezji przemyskiej obrządku łacińskiego w XIV—XVI wieku. Lublin, 2013. 658, [3] p.
35. Kodeks dyplomatyczny Małopolski / F. Piekosiński (Ed.). Kraków, 1887. Vol. 3. XXXII, 480 p.

36. Myśliński K. Dzieje kariery politycznej w średniowiecznej Polsce: Dymitr z Goraja 1340—1400. Lublin, 1981. 282, [2] p.
37. Radziwiński A. Prałaci i kanonicy kapituły katedralnej płockiej w XIV i w I poł. XV w. Studium prozopograficzne. Toruń, 1993. Vol. 2. 174, [1] p.
38. Sikora F. Krąg rodzinny i dworski Dymitra z Goraja i jego rola na Rusi. Genealogia — kręgi zawodowe i grupy interesu w Polsce średniowiecznej / J. Wroniszewski (Ed.). Toruń, 1989. Pp. 55—89.
39. Sperka J. Otoczenie Władysława Opolczyka w latach 1370—1401. Studium o elicie władzy w relacjach z monarchą. Katowice, 2006. 477, [1] p.
40. Szust Z. Średniowiecze Łańcuta. Łańcut, 1957. 90, [2] p.
41. Tęgowski J. Okoliczności wstąpienia na tron halicko-wołyński Piasta mazowieckiego Bolesława Trojdenowica (nieznane dokumenty ruskie z XIV wieku). Studia Podlaskie. Białystok, 2009/2010. Vol. 18. Pp. 313—328.
42. Urzędnicy centralni i nadworni Polski. Spisy / Chłapowski, S. Ciara, L. Kądziera, T. Nowakowski, E. Opaliński, G. Rutkowska, T. Zielińska (Comps.); A. Gąsiorowski (Ed.). Kórnik, 1992. 220 p.
43. Urzędnicy małopolscy XII—XV wieku. Spisy / J. Kurtyka, T. Nowakowski, F. Sikora, A. Sochacka, P.K. Wojciechowski, B. Wyrozumska (Comps.); A. Gąsiorowski (Ed.). Wrocław, 1990. 377 p.
44. Urzędnicy wielkopolscy XII—XV wieku. Spisy / M. Bielińska, A. Gąsiorowski, J. Łojko (Comps.); A. Gąsiorowski (Ed.). Wrocław, 1985. 242, [1] p.
45. Urzędnicy województwa ruskiego XIV—XVIII wieku: (ziemie halicka, lwowska, przemyska, sanocka). Spisy / K. Przyboś (Comp.). Wrocław, 1987. 415 p.
46. Wolski M. O przejęciu przez bożogrobców z Przeworska parafi i w Urzejowicach w diecezji przemyskiej. Roczniki Historyczne. 2024. Vol. 90, pp. 147—163. <https://doi.org/10.12775/RH.2024.05>
47. Wyrozumska B. Otto z Pilicy (z Pilczy, Pilecki) h. Topór. Polski Słownik Biograficzny. Wrocław, 1979. Vol. 24/4. Pp. 634—635.
48. Wyrozumski J. Przedbór z Brzezia h. Zadora. Polski Słownik Biograficzny. Wrocław, 1985. Vol. 28/4. Pp. 698—699.
49. Kolekcja dr. Tomasza Niewodniczańskiego. Sygn.: Perg. 40. Zamek Królewski w Warszawie — Muzeum, dep. Deutsch-Polnische Stiftung Kulturpflege und Denkmalschutz.
50. Zbiór dokumentów małopolskich / S. Kuraś and I. Sułkowska-Kuraś (Comps.). Wrocław, 1969. Pt. 4. XXXI, [1], 332 p.
51. Zbiór dokumentów małopolskich / I. Sułkowska-Kuraś and S. Kuraś (Comps.). Wrocław, 1970. Pt. 5. XXXVI, 450 p.
52. Zdanek M. Mikułowice. Słownik historyczno-geograficzny województwa krakowskiego w średniowieczu / W. Bukowski, J. Laberscheck, A. Marzec, M. Mikuła, K. Nabiałek, M. Wolski, M. Zdanek (Comps.); W. Bukowski (Ed.). Kraków, 2011. Pt. 4/3. Pp. 469—474.

Received on January 10, 2024

Tymur Horbach

V.I. Vernadskyi National Library of Ukraine (Kyiv, Ukraine)

ORCID: 0000-0002-2769-5768

E-mail: tymur.horbach@gmail.com

A LITTLE-KNOWN CASIMIR'S III DOCUMENT FROM 1367
CONFIRMING PURCHASE BY OTTO OF PILCZA
OF TWO VILLAGES NEAR ŁAŃCUT

The **purpose of the study** is to research and publish the text of a little-known royal document of 1367 about the confirmation of the purchase by the governor of the of the Rus Otto of Pilcza of two villages near the city of Łańcut from the brothers Ostanko and Dershniak of Ozhovicze. Presentation of the circumstances of the transaction and biographies of its participants. **Methodology.** To prepare the introductory article, which is based on a comparison of information gleaned from the published document and already open sources, general historical research methods were used, primarily chronological, historical-systemic, retrospective, and the method of comparative studies. An attempt to reconstruct the biographies of the participants of the agreement was made using the prosopographic method. Paleographic and descriptive methods were used for the diplomatic analysis of the source text. **Scientific novelty.** An unpublished legal document of 1367 on the history of land relations in Rus during the reign of king Casimir III has been brought to the attention of researchers. The text of the royal document with accompanying commentary is published for the first time. **Conclusions.** On February 11, 1367, the chancellery of the Polish king Casimir III, at the request of the brothers Ostanko and Dershniak of Ozhovicze, issued a document by which the king approved the agreement to sell the villages of Kosina and Mikulice to the governor of the Rus Otto of Pilcza for 200 kopas of Bohemia groschen. The content of the document reveals hitherto unknown representatives of the Ruthenian nobility, and also provides valuable information about the process of forming the Łańcut possessions of Otto of Pilcza.

Key words: Casimir III, Otto of Pilcza, Rus, Łańcut, Ruthenian nobility, diplomatics.